

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy dísz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A tisztelt Kéziből.

Budapest, május 22.

Komolyan mondom, nem a kormánypárti újságíró beszél belőlem, mikor azt állítom és jósolni merem, hogy az obstructio haldoklik. Fogyatékán van az éltető ereje. Nem a nemzeti jogokért sikra szállt, elszánt csapat ül ma már ott szemben a kormánypárttal, de egy elfáradt, enervált csoport, amelyet csak valami sensatio, csak valami politikai pikantéria, vagy ilyesminek a szállongó hirtelű bir egy kicsit még galvanizálni. Bizony, bizony arra a tréfás ether-injectióra, amelyet B. B. (nem Beniczky-Bajza) hétfőn még a kormányának ajánlott, nagyobb szüksége van a függetlenség fáradt harcosainak.

Legalább az a kép, amiben szerdán nekem volt alkalmam gyönyörködni, igen alapossá teszi az én feltevésemet.

Ezt a napot ugyanis az az izgató hír előzte meg, hogy Ugron Gábor szava fogja tenni az udvari bál pikantériáját, hogy t. i. a király nem szólította meg Apponyi, a ház elnökét. Pikáns és izgató volt a hír, mert az emberek különös élvezetet találnak ma mindenben, ami — izléstelen. Kezdve a „Mici hercegnő“-től egészen a más ember privát dolgáinak nyilvános feszegetéséig. Megtelt tehát szerdára a t. Ház

is szépen és a függetlenségi tábor már előre élvezte a várt, kinos jeleneteket. Istenem! ki tudja milyen kavargás támadhat még ebből? A feszült várakozást azonban csakhamar felváltotta a langyos kiábrándulás és végül a keserű csalódás. Ugron Gábor csakugyan interpellált, de Ugron Gábor uri ember, finom érzésű, nevelt kuruc, azonfelül pedig erős a distingváló tehetsége, aki élesen eltudja választani egymástól a közérdeket és az egyes emberek privát dolgait, még ha azok az egyes emberek a t. Ház elnöki székét töltik is be. Nem ejtett tehát egy szót sem az Apponyi Albert ugynevezett mellőzéséről, hanem csak azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogy felhasználta-e a király itteni tartózkodását arra, hogy őt az ország helyzetéről hűségesen tájékoztassa.

Persze, ha Ugron csak ennyire kíváncsi, akkor Lengyel Zoltánék sem mire sem kíváncsiak. Akkor Ugron beszéljen bármi tüzesen, sivitson bár a hangja, mint a viharadár éles szava, egyszerűen unalmas. Megszűnt az érdekessége, elmúlt a használhatósága. Hiszen ha csak hazafias, komoly és tárgyilagos dolgokról beszél, akkor ebből nem lehet semmi kazust sem csinálni; akkor ezt a témát tovább szőni nincs már kilátás; akkor ez a felszólalás csak ártott az obstruc-

tiós tábornak, mert szépségesen agyonütött egy kínálkozó alkalmat, amelynek a révén heteken át is tudná boldogítani az országot a *Gambrinus-asztaltársaság*.

Pedig Ugron igazán szépen beszélt. Amit az országgyűlés souverénitására, a nemzeti érzések időnként való átalakulásáról és ennek törvényszerűen való bekövetkezéséről beszélt — az pl. az én mameluk lelkemet egészen meghihlette.

De nem ám a Zoltánokét! Azok ültek némán és hidegen, mintha érző idegeik fel sem tudnák fogni a hazafias lelkesedésnek azokat a megnyilvánulásait, amelyek nem hecekből és pikantériákból táplálkoznak.

Ezért mondom én, hogy az obstructio már nem tarthat soká — elfogy maholnap a fűtő-anyaga.

Az izléstelenségek, pikantériák, a minden nemzeti intézményt lejártni törekvő vállalkozások forradalmát le fogja győzni a komoly hazafiság felháborodása és erőteljes kitérése.

Ahogy színről-színre láttam a „felforgató párt“ petyhüdt vitézeit, olyan jól esett arra gondolnom, hogy az elmúlt hétfőn én is azokkal az egészséges arcú, lelkesedni tudó „gazdatisztek“-kel szavaztam.

Nem hősök itt ezek, (hisz minden felelősség nélkül szaporítják a szót;) nem is igazi kurucok, csak amolyan secessió

figurák, amelyek arról nevezetesen, hogy mindig más az igazi színről, mint amilyenben a publicumnak bemutatkoznak.

Sz. I.

— május 23.

Reflexiók a vármegye gyűléséről. Előre látható volt, hogy Zemplénmegye törvényhatóságának az obstructio ellen hozott határozatát, a F. H. értékében és fényében gyengíteni fogja megkísérteni, csak hogy a számok ékesen bizonyítsák a törvényhatóság lelkes és erős állásfoglalását; sőt ha az ellenzék egy kis obstructio fogást nem rendez, — melynek folytán az indítványt pártoló 120—130 bizottsági tag már a déli órákban elutazott — a 166 szótöbbség 300-ra emelkedett volna. Egyébként, hogy mennyire bizott az ellenzék saját pártja támogatásában, legjobban bizonyította pártjok egyik vezérszónoka dr. Fried Lajos, ki beszédében hangsúlyozta, hogy ők legjobb esetben 70—75 szavazattal rendelkeznek, tehát ha az egész párt leszavaz, az indítványt pártolók többsége akkor is 128 lett volna.

Egész hasábokat irt össze laptársunk az indítvány előkészítéséről, „erőszak“ s egyebekről; referációjának izléstelen részével nem foglalkozunk, de már azt hiába akarja elhárítani bárkivel, hogy a főispán erőszakoskodott; Hadik Béla gróf 2 évi főispánsága idején fényesen bebizonyította, hogy pártatlansága és törvénytisztelete kétségen felül áll s ezt az ellenzék higgadtabb része is számtalanszor elismerte róla.

kuruc világ termékeinek többé-kevésbé sikerült utánzata és rhythmikai átmódosítása. Tehát nagy fontosságuk a dalok, hatások állandó és erős. Ennek köszönhető, hogy magyar dalirodalmunk a sok idegen hatás mellett is, megtudta tartani eredetiségét, jellegzetes nemzeti vonásait. E dalok leghivatottabb kutatója és ismertetője Káldy Gyula két gyűjteményben bocsátotta a magyar zene iránt érdeklődők rendelkezésére e korszaknak legtöbb dalát. Ezek közt megtaláljuk a Rákóczi-nótát is különféle változatokban.

A tizenkilencedik század elején, egy rajongó zenész-műkedvelő, Fáy István gróf foglalkozott először a Rákóczi-nótával. A „Magyar zene gyöngyei“ című vállalatnak negyedik füzetében töredékes alakjában mutatta be e dalt. Ekkor alig kellett figyelmet. Egészen feledésbe merült. Senki sem foglalkozott vele, senki sem veszi észre e dal eredeti szépségeit. Még a cigány zenészek sem törődnek vele.

1860-ban megalapítja id. Ábrányi Kornél a „Zenészeti Lapok“-at és két év múlva Hajdu László, 1849-iki huszár főhadnagy kezdeményezésére felvetik a Rákóczi-nóta és induló keletkezésének kérdését. — Ábrányi Kornél érdekesen jellemzi Hajdu Lászlót: „Egyike volt ő az alaposan képzett zenetudósok és buvároknak. A mellett valódi megtestesült, régi ku-

A ZEMPLÉN TARCÁJA.

A Rákóczi-nóta.

Irta: Dr. Perényi József.

Most, hogy országszerte ünnepeljük Rákóczi Ferenc, a legeszményibb szabadsághős, harca hívó szótáinak kétszázados emlékünnepe; méltó, hogy megemlékezzünk arról a híres nótáról, melyről annyi regeszéri, annyi misztikus homályba burkolt vélemény él úgy a magyar zene történetében, mint a közvéleményben.

Csodálatos, hogy éppen ilyen, az egész nemzet vérebe, érzületébe átment dalról tudunk oly kevés biztossat. S úgy látszik, hogy e nóta igaz eredetét, alakításait talán soha sem sikerül teljesen tisztázni. Az eddigi kutatások legalább erre engednek következtetni.

Homeros művei az emberiség közkinésévé lettek. Homerosnak alakja örökös homályban marad. Sűrű kód borítja. Így annál fenségesebb. Shakespeare drámáiban az egész művelt világ közönsége gyönyörködik. S magáról a költőről hány egymással ellentétes nézet él a tudós-világban. Petőfi mindinkább szélesebb tért hódít magának a világirodalomban. Alakja misztikus homályba borul. S nem minden alap nélkül jóslgatja a Petőfi-kultusz egyik lelkes apostola, hogy elkövetkezik az idő, midőn Pe-

tőfiről éppen úgy fog vitatkozni a tudósok serege, mint teszi ezt ma Homerossal.

A Rákóczi-induló hangjai hallatára ma minden magyar ember lelkesül, vére gyorsabban kering, szíve hevesebben dobog. A külföldiek irigylkedve hallgatják ez őserőtől duzzadó, eredeti magyar dallamokon épült és kétségbevonhatatlanul ősi magyar rytmussal megzendülő, hatalmas zenei alkotást. Nincs egyetlen-egy nemzetnek sem ily nagyhatású nemzeti indulója. Még legközelebb áll hozzája a francia *Marseillaise*. Ez alkotás is hatalmasan hat kifejező rhythmusával, fülbemászó kedves dallamával, de még inkább szövegével és a hozzáfűződő történelmi emlékekkel. A többi nemzetek enemű dalai e két alkotás mellett eltörpülnek. Ránk alig hatnak. Zenéjük nem oly általánosan érthető, dallamuk nem szól annyira a szívhez, nem kelt oly indulatokat, mint akár a Rákóczi-induló, akár a *Marseillaise*. Mindkettő a szabadság dala. A szabadság fenséges eszméjét leghívebben, legközvetlenebbül a Rákóczi-nótából készült induló fejezi ki. Ezért élvezte minden nemzetbeli ember egyformán, ezért oly általános a hatása. A hidegvérű angol, a higgadt német, a heves francia, a szélesen nyuló dallamokba szokott olasz, a pikáns rhythmusokban gyönyörködő spanyol, a lágy hangmenetben irt, ábrándozó szép zenéjű orosz, egyaránt

föllelkedik a Rákóczi-induló hallatára. Nekünk nemzeti indulónk a páratlan hatású zenei alkotás. Büszkék lehetünk rá, mert párját ritkítja az összes zeneirodalomban.

Hogyan keletkezett a nóta, mely ez induló alapjául szolgál? Ki volt szerzője? Milyen körülmények közt jött létre? Mind olyan kérdések, amelyekre kielégítő választ adhatunk. Megszületett, megteremtett egy ideális emléktől terhes korban, egyszerre, váratlanul, — elterjedt, beleélt magát az egész nemzet köztudatába észrevétlenül. A magyarok Istenének drága ajándéka, mely harca lelkesít, hazafiúi büszkeséggel tölt el, bátorít, reményt önt a szívébe a csüggedés szomorú napjaiban; nemzeti háláadó ima, örvendező ének, dicsőítő himnusz az örömmámor perceiben.

Megkísérjük a Rákóczi-nótának és a belőle alakult indulónak történetét ismertetni. Ami tudnivalót e tárgy felől itt leírok, id. Ábrányi Kornél kutatásának az eredménye. E fáradságos munkássága férfiúnak sikerült néhány kérdésre a feleletet megadni.

A Rákóczi-nóta azokkal a dalokkal született egy időben, amelyeket „kurucz-nóták“ nevezett alatt ma ismerünk. Ezek a zenei termékek teszik gerincét a tizenkilencedik század magyar zenéjének. Összes magyar dalirodalmunk a tizennyolcadik századtól kezdve napjainkig a

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert kellemes
izü természetes hashajtószert,

Lássuk tehát, hol történt az erőszak? Az indítvány bejelentésénél a főispán — szabályrendeletben biztosított jogánál fogva — kérte annak első helyen való tárgyalását, amint ez már másszor is megtörtént ezen kívánságát a közgyűlés élénk helyeslés és éljenzések között tette magáévá, ekkor hirdette ki a főispán a határozatot, hogy t. i. az indítvány első helyen fog tárgyalatni; e határozat ellen szólalt fel Buza Barna és Láczy László, mire a t. ügyész felvilágosította őket, hogy kimondott határozatot vita tárgyává tenni nem lehet, erre nyult Buza Barna egy másik taktikához és névszerinti szavazást kért, amiből kilátzott az előkészített obstructió, de látszott abból is, hogy Buza Barna beszédjének elmondására harmad napra jegyeztette magát elő.

Az indítványhoz hozzá szólott mindenki, aki szólásra magát szabályrendelet szerint előjegyeztette, beszéltek is az összes ellenzéki szónokok kivétel nélkül, — utolsónak volt előjegyezve id. Bajusz József s csak az ő beszéde után zárta be a főispán a vitát.

Ekkor kezdett még Buza Barna szónokot keresni, de mert nem talált, önmagát kívánta hallatni másodsor is, — a kimondott határozattal szemben a további vitaközvetítés helye nem lévén a főispán ily értelemben tagadta meg a hozzászólást.

Irhát a Fm. H. egyébként bármit, az sem az eredmény fényét elhomályosítani, sem Buzáék kudarcát szépitni nem fogja.

Kibontakozás utja.

— május 23.

A mai áldatlan politikai viszony megváltoztatásának s a bizonytalan, szomorú helyzetből való kibontakozásnak egyetlen és legbiztosabb útja: a leszerelés. Leszerelése az obstructiónak, visszavonulása az obstructáló pártnak, mely alkotmányon kívül s törvénytelen alapon kezdette és folytatja a harcot.

Az a parlamenti harc, bármint

rue-típus, úgy gondolkodása, mint excentrikus ruházata és szokásainál fogva. A magyar zenészet régiségeknek pedig eleven enciklopedikus tárháza.

A vita általános érdeklődést keltett. Három éven keresztül folyt és élénk részt vett benne a napi sajtó éppen úgy, mint az időszaki sajtó. — A vita eredménye nem volt kedvező. A legfőbb kérdés: a régi nóta eredete — ezentúl is homályban maradt, de felderítette a Rákóczi-induló eredetét és szerzőjét.

Thaly Kálmán, a Rákóczi-korszaknak e hivatott kutatója, nem volt képes a nóta hiteles eredetét kinyomozni. „De talán még jobb is, hogy így van — jegyzi meg id. Abrányi Kornél — mert a titokzatos, kegyeletes fátyol, mely takarja, bővebben hat a honfiai érzelmre s a költészeti képzeletre, mintha a történelmi bonckés fel tudná tárni a valót!”

Amit a Rákóczi-nótáról tudhatni, a következőkben foglalhatjuk össze: a nép ajkán „Rákóczi siralma” címen él a régi nóta. Keletkezésének korára nézve már eltérők a vélelmények. Az egyik vélemény szerint csak a szatmári béke után (1711) keletkezhetett, mert előzőleg sem Rákócziinak, sem kurucainak nem volt okuk a kesergésre; mások azt állítják, hogy a népek már 1701-ben Rákócziinak elfogatása és lengyelországi hontalansága miatt bőséges alkalma nyílt a kesergésre, mert a haza sorsa ekkor

igyekeznek annak jogosultságát igazolni a harcoló felek, nemcsak igazságtalan, de megszegyenítő is.

Igazságtalan, mert az alkotmány eltiprásával, az alkotmányos kormányzás megsemmisítésével akar célhoz jutni; megszegyenítő, mert úgy mutatja be a parlamentet, az ország törvényhozó testületét, mint amely képtelen a törvény határai között megmaradni s hivatásának megfelelni.

Hanem ahonnan a baj keletkezett, ahonnan a szerencsétlenség rázudult az országra: onnan kell az orvoslásnak is bekövetkeznie. Be kell látnia a függetlenségi pártnak, hogy messze túllépte azt a határt, melyet a törvény számára kijelöl s melyen belől népképviselői törvényhozói hivatásának megfelelhet.

Amely nemzetnek alaptörvénye, alkotmánya van, amelyen a haladás, a nemzeti élet erősbödése biztosítható: annak a nemzetnek meg kell becsülnie alkotmányát s nem megbontani, hanem megőrizni az alapot, a fundamentumot; mert ha azt lerontja, mire épít akkor?

Már pedig a függetlenségi párt az egész államrend felforgatásával, az alkotmány felületével, a törvény eltiprásával akarja elérni mostani célját: valamelyes katonai vívmány megvalósítását, ami ha meg lenne is, bizony igen-igen csekély biztosítékát képezné a nemzeti erőnek, szabadságnak és függetlenségnek.

Dehát lehet-e, szabad-e ily könnyelmű s veszélyes játékot úzni a nemzet alkotmányával, magával a nemzettel s legszentebb érdekeivel? Lehet-e, szabad-e példát mutatni arra, hogy ebben az országban a törvény, az alkotmány csak egy porszem, melyet a szél ide s tova fújhat, nem pedig gránitzikla, mely a legnagyobb viharok is ellenáll? Nem... ily romboló munkát végezni nem lehet egyetlen pártnak sem.

Nemcsak a kormányzás s az állami ügyek vezetése, hanem maga az alkotmány megváltoztatása is — mikor ennek az ideje elérkezik, — csakis törvényes uton és eszközökkel vihető keresztül. De ma nem ez van napirenden, hanem a parlament alkotmányos ténykedése, törvényhozói működése; ehhez kell hát alkalmaznia magát minden képviselőnek és pártnak.

Bármily tüzes szónoklatokkal, nagyhangú frázisokkal s az erőszak tiltott fegyvereivel folytatja is azért

valóban siralmas volt. Mind a két nézetet erős érvekkel lehet támogatni.

— Különösen az utóbbi nézet mellett lehet erősebben bizonyítani. Tudvalevő dolog, hogy Rákóczi maga is zeneérett és jeles fuvola-játszó volt — neki tulajdonítja a hagyomány a „Repülj fecském” szerzését — udvarában folyton tartott cigány-zenészeket, akik megkomponálhatták a kesergő nótát. Állítólag Barna Miska, Rákóczi udvari zenésze írta a dalt, tőle örökölte Czinka Panna, Barna unokája. Ő tartotta fenn és ő terjesztette; a tizen-nyolcadik század vége felé egy Váczekek nevű váci kanonok kótázta le először cigányhagyományok után.

Abrányi Kornél a szatmári béke idejére, vagy ez utáni korszakra teszi a nóta keletkezésének idejét, mert „minden nemzeti népdallam folyása és hullámozása mindig visszatérőzője szokott lenni amaz érzelmeknek, melyek behatása alatt keletkeznek. Ez elvitázhatlan lélektani igazság. Az utolsó magyar szabadságharc is tanuskodik emellett. S ha behatóan elemezzük a nótát, abban csakugyan úgy dallamhajlítás, mint harmoniai kitérés tekintetében, oly sajátosság fordulatu kedélyváltozottságot találunk, melyen az akkori magyarságnak át kellett esnie szabadságvesztése fájalmában.”

Tehát a nótát burkoló homályt eddig eloszlátani nem sikerült. Bívós fátyolba burkoltnak marad. A fátyolt avatatlan kéz nem meri érinteni. Nemzeti misztériumot rejt maga alatt.

végzetes harcát a függetlenségi párt: a józan közvéleményt meg nem tévesztheti, felforgató célzatainak az országot meg nem nyerheti; mert a nyugodt fejlődés és a béke áldása csakis az alkotmány sértetlenségében talál biztosítékot, — erre pedig okvetlenül szüksége van a nemzetnek. Az alkotmány lerombolása valósággal kiskoruságra vallana, amit föltételezni sem szabad s ami a nemzetből eddig még mindig távol állott. Ki engedjen hát e gyászos küzdelemben? Ki kezdje meg a visszavonulás útját? Az, aki jogtalanul, igaztalanul kezdte a harcot; aki megsértette az alkotmányt és veszélybe, forradalomba akarja sodorni a nemzetet.

Igen, a függetlenségi pártnak le kell szerelnie. Ez a kibontakozásnak egyedüli útja. A nemzet az alkotmány-tiprást, érdekeinek veszélyeztetését tovább nem tűrheti.

A korona aligha engedhet, mert törvényes alapon áll s nem ő sértette meg az alkotmányt, hanem az ellenzék. Az erőszak semmiképpen sem érvényesülhet, mert veszedelmes fegyver s egykor ellenünk fordíthatnák. Alkotmányos államban az erőszaknak semmi jogosultsága nincsen.

Lássuk hát politikai tévedését, elkövetett hibáját a függetlenségi párt; szerelje le az obstructiót s javítson a kinos, veszélyes helyzetet addig, míg nem késő, míg eljárása egészen végzetessé nem válik a közéletre; mert ha a nép belátja azt a veszedelmet, melybe a függetlenségi politika által sodortatik: akkor kérlelhetetlenül el fogja seperi az a pártot, amely nem-hogy a függetlenséget és önállóságot biztosíthatná, amit hirdet, hanem még a meglévő jogot és szabadságot is elpusztítja s egyenesen forradalomba kényszeríti az országot.

Földmivelő.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

A vármegye tavasi közgyűlése.

— Második nap. —

— május 19.

A f. hó 18-ára kitűzött közgyűlés első napja az obstructió ellen benyújtott indítvány tárgyalásával telvén el, a közgyűlés folytatása f. hó 19-ére lett kitűzve s tartott még egy és fél napig; a közgyűlésen kezdettől végig Hadik Béla gróf főispán elnököl s letárgyaltak mintegy 300 ügy-

A Rákóczi-induló történetével egészen tisztában vagyunk.

Az induló a Rákóczy-nóta dalképleteiből keletkezett bizonyos módosítások, bővítések és kihagyások segítségével. Az induló történetét a következőkben foglalhatjuk össze. A híres Bihari 1809-ben gyakran érintkezett Pesten egy bizonyos Scholl Miklós német-cesh katona-karmesterrel, ki ekkor herceg Eszterházy Miklós magyar gyalogezred zenekarát vezényelte. Ugyanezen évben történt, hogy az utolsó nemzeti insurrekció alkalmával Pestmegye is kiállította az ezred jutalékát, Bihari ekkor készítette a Rákóczi-nóta motívumaiból az indulót és ezt bemutatta Schollnak. Scholl rögtön fölismerete a benne lüktető őserőt, lekótázta, hangszerelte és zenekarával általános lelkesedést keltve, eljátszatta, midőn az insurrekciós ezred Pestről kivonult.

Midőn Schollt néhány év múlva Bécsbe helyezték át, ezt az indulót mint saját szerzeményét adta ki Mechetti zeneműkiadónál.

Szerzője tehát kétségtelenül Bihari. De Bihari nem volt zeneirő. Ő nem tudta lekótázni. Scholl csak a leírás munkát végezte és jogtalanul adta ki a saját neve alatt. „Bihari úgy járt vele, — írja Abrányi — mint a nagy francia forradalom idejében a Marseillaise induló zenéjével Navoigil akkori jóhírű párisi zenész, aki a rémuralom alatt egy fűzet forradalmi dalt és indulót adott ki, köztük a Marseillaise-t is. Mikor Rouget

darabot. A közgyűlés nevezetesebb tárgyairól tudósításunk a következő: A Ludovika-Akadémiában az 1903—4. tanévre a törv. hatóság első helyen ajánlotta Bálint Bertalant, második helyen Szirmai Sándort és Adrigány Istvánt, míg Iglódy Gyulát kérvényének szabálytalan felszerelése miatt elutasította.

Az alispán azon jelentésére, hogy az új ügyviteli szabályzat folytán előállott munkatöbblet miatt új állások lennének szervezendők, a közgyűlés a következő új állások rendszeresítését hozza javaslatba: 2200 K. fizetés és 300 K. lakbérjavadalmazással a központba egy aljegyzői állást; a tokaji, gálszécsi, varannói, és n.-mihályi járásokba 1—1 szolgabírói állást 2400 K. fizetéssel, minden j. szolgabírói hivatalhoz 1200 K. fizetés és 200 K. javadalmazással 1—1 irnoki állást; a szinnai, sztrópkói, homonnai és k.-helmecezi járási főszolgabírói hivatalnál eddig ideiglenesen alkalmazott dijnoki állások véglegesítését, és végül a központban ideiglenesen alkalmazott 10 dijnoki állás végleges rendszeresítését.

A pénztári és számvévségi személyzet fizetése felemelésére fordított és felszabadult pótdátot, a kir. törvényszéki fogház épületének visszaszerzésére felveendő kölcsön annuitására fordítani határozatott.

Az igazoló-választmány jelentése folytán a törvhat. bizottsági tagok választása f. é. június 8-ára tűzött ki.

Hevesvármegye átiratára az önálló, magyar hadsereg felállításának tárgyában, a közgyűlés hasonló felterjesztését egyhangulag elhatározta.

A Rákóczi-ünnepély rendezésére kiküldött bizottság jelentését a közgyűlés tudomásul vette.

Sárospatok nagyközségnek az általuk rendezendő Rákóczi-ünnepélyre vonatkozó meghívójára határozatott, hogy a vármegye az ünnepélyen képviselteti magát.

(Városi közgyűlés. Ma délután a város képviselő-testülete ülést tartott a városháza közgyűlési termében a következő tárgysorozattal: 1. A sátoraljujhelyi villany- és erőátviteli részvénytársaság kérvénye 180,000 korona kölcsönre vonatkozó jóállás megadása tárgyában. 2. A honvéd-laktanya bérletére vonatkozó nyilatkozat megerősítése. 3. Gazdasági felügyelő előterjesztése az éjjeli seprés tárgyában.

de Lisle a szövegét megírta, a párisi nép énekelni is akarta, de hirtelen nem találván hozzá alkalmas dallamot, a Navoigil fűzetéhez fordult s abból kölcsönözte a világhírűvé vált induló dallamát. Későbbben Rouget mind a kettőt a maga számára foglalta le s ma is az ő nevéhez van fűzve szöveg és dallam. Pedig a brüsseli zeneakadémia könyvtárában található okmányok alapján kétséget nem szenved a kettős szerzőség hitelessége.

Bihari szerzeménye nem lett egyszerre népszerűvé. Csakhamar elfeledték. A Scholl-féle kiadás sem ért maradandóbb sikert. A külföldet nem érdekelte és nálunk 1840-ig nem játszották. Az érdeklődést írta Liszt Ferenc (1839/40.) keltette, ki hangversenyének műsorába felvette. Európai hírű Berlioz Hector tette (1841.) genialis hangszerelésével. Berlioz annyira beleszeretett ebbe az indulóba, hogy Faust symphoniájában is felhasználta. Ugyanezért mutatnak be először Berlioz átiratát a Nemzeti színházban. Ettől az időtől kezdve lett általánosan ismertté és általánosan kedvelté. Ma napsg az egész világot ismeri és őserőtől duzzadó dallamán felbuzdul nemcsak a magyar hazafi, de lelkesedik érte a külföld is.

Valóban büszkék lehetünk a Bihari alkotására, mely hódító körutat tett az egész világban.

(**Kinevezések.** gróf *Hadik* Béla főispán *Márton* Sándor jogszigorlót közigazgatási gyakornokká, *Bányai* Bertalan napidijast járási írnokká kinevezte. *Márton* Sándor a szinai, *Bányai* Bertalan a homonnai szolgabírói hivatalhoz lett szolgálattételre beosztva.

(**Allamsegélyek tüzkárosultaknak.** A belügyminiszter a főispán közbenjárására az erdőbényei tüzkárosultaknak 1100, a cirókahosszmezőieknek és kelceieknek 200—200, a lelesznieknél 300 s a varannó-csemernyeieknek 100 korona államsegélyt engedélyezett. Ezen összegek a legszegényebb és megélhetésük tekintetében leginkább károsultak között lesznek legközelebb kiosztva.

(**Fegyelmi eljárások.** Az alispán a Kir.-Helmecen tartott községi vizsgálatból folyólag *Pauliczky* Gusztáv Királyhelmec nagyközség bírja, távollévő *Nagy* Barna ottani jegyző, *Dóbe* Bertalan nagyközségi pénztárnok és *Kemechey* József községi aljegyző ellen a fegyelmi eljárást elrendelte és *Pauliczky* Gusztávot állásától fel is függesztette. Együttal *Friedmann* József községi napidijast állásától leendő elbocsátását elrendelte.

(**A fősorozás újabb elhalasztása.** A honvédelmi miniszter a súlyos parlamenti viszonyok miatt a fősorozást ismét elhalasztotta. A fősorozás újabb terv szerint *Julius 1-től bezárólag augusztus 29-ig* terjedő időtartam alatt lesz végrehajtva. A hatóságok az ujlag egybeállítandó sorozási terveket *Junius hó 15-éig* kötelesek a minisztériumhoz felterjeszteni. A miniszter elrendelte azt is, hogy e tervezetekben a vasárnapok, és a róm. és gör. kath. nemkülönbén a protestáns és izraelita ünnepnapok, valamint azon sorozójárásokban, ahol görög keleti vallásuk nagyobb számban fordulnak elő, a görög keleti ünnepnapok is működési napokul fel nem vehetők.

HIREK.

Rákóczi esztendeje.

— Saját tudósítónktól. —

— május 22.

200 éve annak, hogy Rákóczi Ferenc lobogóit meglegette a szél. Kétszáz hosszú éve annak, hogy a nagy szabadsághős jel-szava, a „Pro libertate“ végig viharzott a magyar földön mindenütt, hol magyar szív dobogott s a magyar haza és a magyar szabadság lángoló szeretetétől ösztönözve gyorsabban lüktetett a vér. Kétszáz éve annak, hogy a daliás hősök elévülhetetlen tettei ragyogó lapokkal gazdagították Klio könyvét, amelyre a kuruc-világ rávéste lángoló betűkkel az ő fenséges, lélek és szívből fakadt költészetét...

Azóta kétszázszor hullatta levelét a fa, kétszázszor volt parlag a rónaság és kétszázszor borult a bércek ormára a tél... S most kétszáz év elmúltával mintha újra felzúgna a tárogató zokogó szava, mintha megelevenednének a hareterek névtelen halottai, Messiásként rázva le magukról sirjuk záró kövét, mintha az avatagot újra robogó paripák dobogása verné fel, mintha újra látnók harcba menni s meghalni hőrozként a szabadságért harcoló Rákóczi párdue-kacagányos brigádját...

Emlékünnepet ül az ország. Ünnepli a kétszáz éves évfordulón a nagy harcok romantikáját, ünnepli a hősokeket, akik nem halhatnak meg, míg magyar szó cseng az északi Kárpátok és a Száva

között, míg magyar dalt dudol pásztortilinkóján nyáját őrizve a pásztor...

És ebből az országos ünnepségből méltóan kiveszi részét a mi megyénk, Zemplén, a „Rákóczi vármegyéje.“ Fényes, nagy-szabásu ünnepséget rendez Borsiban június hó 14-én, olyan emlékünnepélyt, mely méltó Zemplénvármegye tradícióihoz, s mely méltó ahoz az eszméhez, ahoz a fogalomhoz, amit ma már Rákóczi neve takar s méltó ahoz a földhöz, melyet Rákóczi szülőföldjének nevezett.

Legyen tehát ez az ünnepség fényes, osztozzon benne minden igaz magyar egyenlőkép, hogy június 14-én az emlékezés, a mindig élő kegyelet vakító fény-özönnel sugározza be e megyét, mely az ünneplés impozáns fényével és őszinteségével mutassa meg, hogy méltán mondják nevét így: „Rákóczi vármegyéje.“

A 200 éves évforduló alkalmával a Sátoraljai helyben és Borsiban, június 14-én rendezendő emlékünnepély sorrendje a következő:

1903 évi június hó 13-án az este Budapest felől 8:31 p.-kor érkező vonatknál a vendégek fogadása Sátoraljai hely r. t. város polgármestere által. — Elszállásolás. — Este 9 órakor ösmérkedés Bock vendéglőjében.

Junius 14-én reggel 6 órakor ébresztő zenével. — D. e. 1/29 órakor a bizottsági tagok és vendégek gyülekezése a vármegyeházában. — 8 órakor diszközgyűlés, melynek tárgysorozata: 1.) Elnöki megnyitó. — 2.) Emlékbeszéd. Tartja: dr. *Kossuth* János bizottsági tag. — 10 órakor kivonulás Borsiba, II. Rákóczi Ferenc születési helyére.

Menet: A menetet megnyitja egy herold vagy tárogató és két megyei huszár. — Egy főszolgabíró. — A vármegye zászlósa. — Az alispán vezetésével a vármegye azon bizottsági tagjai és a vármegye tisztviselői, a kik lóháton vesznek részt. — Minden járásból 5—5 küldött, a vidékükön divó ruházatban, lóháton vezetve a járási főszolgabírák által.

Kocsikon: Sátoraljai hely r. t. város polgármestere. — A vármegye főispánja. — A törvényhatóságok képviselői. — A r. kath., ev. ref., g. kath., ág. ev. papság. — Az izraelita hitközségek rabbiái vagy elnökei. — A vendégek, bizottsági tagok családtagjaikkal. — Borsi községe előtt a menet megáll, a közönség II. Rákóczi Ferenc szülőházát megörökítő táblához vonul. — Egy alkalmi dalárda „Hej Rákóczi, Beresényi“ dalt zenekísérettel énekl. — „II. Rákóczi Ferenc születésére.“ Költemény. Irta: néhai Boruth Elemér. Szavalja: *Ambrozy* Teréz kisasszony. — Honleányok az emléktáblát megkoszorúzzák. — Emlékbeszéd. Tartja: *Matolay* Etele Zemplén-vármegye ny. alispánja. — A dalárda a himnuszt énekl. zenekísérettel. —

Ugyanazon rendben a menet Ujhelybe visszatér s a vármegyeháza előtt széteszlik.

D. u. 2 órakor közebed Bock vendéglőjének nyári helyiségében.

Délután népünnepély a „Nyul“ vendéglő kerthelyiségében.

Este 8 órakor szini diszelszólás a városi színházban, élőképvel, szavalt, ének.

10 órakor tánc a vármegyeházán.

Ez lesz a június 14-én megtartandó emlékünnepélysorrendje, ez lesz az a nap, amelyet Rákóczi szabadságharca 200-ik évfordulóján ünneplések fénye közt áldoz Zemplénmegye nagy szülőttjének,

akit büszkén mond magáénak, s akire büszke mindenik magyar!

Legyen az ünneplés fénye nagy, őszintesége igaz, hatása felemelő s dobogtasson meg minden szívet, mely e haza szent szeretetével elválaszthatatlanul egybeforrott!

Magyar Gábor

a magyar piarista-rend főnöke.

Lapunk mult számában örömmel üdvözöltük ezt a nevet: a magyar művelődés egyik legelső munkásának a nevét. Nekünk, akik szívvel és tollal egyaránt szintén a magyar kultúra szolgálatában állunk, olyan jól esik az a tudat, hogy hivatásunk és buzgalmunk fáradságos munkáját tapasztalt, melyre ható fők figyelik, komoly gondolkodással bírálják s becsülik. Magyar Gábor látogatása a helybeli piarista társházánál és főgimnáziumnál nem csak értékes mozzanata városunk életének, hanem megtisztelő is. Tacitus szentenciája: szívbe nézz, szavát hallgasd, lelkét ragadd meg és kövesd! Szeretnénk mi is a rendfőnök ur szívbe nézni, szavát hallani, hogy a mi kis gyermekeink tanárainak működéséről milyen képet alkotott magának; csak hozzávetőleg gyaníthatjuk, hogy a lehető legjobbat és legszebbet! Főgimnáziumunk egyike a piarista-rend legelső gimnáziumainak, s halás szívvel mondhatjuk, hogy e rend kormánya mindig kiváló figyelemmel és szeretettel gondozza. Ezt bizonyítja a rendfőnök ur látogatása is. Mint értesültünk, a társház és gimnázium minden anyagi és szellemi dolgát gondos figyelemmel megvizsgálta s a tanári karral konferenciát tartván, egy győztes vezér szavait intézte katonáihoz. Ezen kívül látogatást tett főispánunknál, alispánunknál és városunk polgármesterénél, kik siettek a látogatást viszonzni. Mint a magyar történelemnek és irodalomtörténetnek egykor lelkes professora, elzárándokolt Borsiba, Rákóczi szülőházához és Széphalomra, Kazinczy sirjához. Szentesítette gimnáziumunk ifjúságának kegyeletét e nagyok iránt s talán másoknak is példát adott. Pénteken délnél 1 órakor távozott városunkból s utját Máramaros-Sziget felé vette. Munkás és tudós titkára, dr. Hénep Tamás kíséri további útjában is. Ujhely városa oly ritkán lát rendfőnököt, hogy köszönnünk kell Magyar Gábornak a figyelmét, melyre bennünket méltott, s köszönnünk kell pedig annál is inkább, mert már tudjuk, hogy lelkének gazdagságával csak jót hozott ide!

— **Lónyay grófnő születésnapja.** Bodrog-Olaszi község és vidéke közönségének — mint tudósítónk írja — áldozó-esütörtökön nagy örömmel volt, mert ezen napon ünnepelte meg drága urnője, *Lónyay* grófnő, *Stefánia* királyi főhercegnőnek a születése napját. Már korán reggel 21 ágyulövés hirdette a nagy nap jelentőségét s ezen alkalomra a házak és középületek fel voltak lobogóva, a kath. templom pedig déli növényekkel díszítve, amelybe a fenséges asszony az iskolás gyermekek sorfala közt bevonult. A templom zsufolásig megtelt hívők-

kel és *Kolbay* Gergely plébános ájtatos imát mondott őfenségének boldogságáért. Mise végeztével a papság, a tanítói kar, az uradalmi orvos és a tisztí kar tisztelettel a Fenséges asszonynál, mely alkalommal *Saenger* Árpád titkár meleg szavakban tolmácsolta a magyar nép törhetetlen, hű ragaszkodását és hódoló tiszteletét nyilvánítását. A királyi főhercegnő elismeréssel fogadta a tiszteletet s adott válaszában kinyilvánította, hogy mivel a hű magyar népet és annak szép hazáját kiválóan szereti, ezentul állandóan Bodrog-Olasziban és Budapestben fog tartózkodni. Délután a park-teremben, szabad ég alatt százhat falubeli gyermek részére kávé és süteményekből álló uzsonna lett kiosztva. Este a megható ünnepély sikerült tűzijátékkal ért véget.

— **Firczak Gyula püspök Sátoraljai helyben.** *Firczak* Gyula munkási gör. kat. püspök, belső titkos tanácsos gróf *Hadik* Béla főispán látogatására titkárával folyó hó 21-ikén, áldozó-esütörtökön városunkba érkezett. A főpásztor délelőtt 11 óra 53 percekor a Csap felől jövő személyvonattal érkezett meg. Fogadására a vasúti állomáson megjelent gróf *Hadik* Béla főispán az alispánnal, az összes hitfelekezetek lelkészeivel és városunk több előkelőségével. Amint a püspököt hozó személyvonat a pályaudvarban megállt, a magas vendég kiszállt kocsijából, mire főispánunk rövid beszéddel üdvözölte az ősz püspököt. Ezután *Firczak* Gyula püspök választott és közönte meg a szíves fogadtatást, majd pedig a főispán mutatta be kedves vendégét a fogadására megjelent uraknak. A kölcsönös bemutatkozások után a főispán, jobbján a püspökkel, pompás négyfogatu hintójába ült s a 20 fogatból álló kocsisor végig robogott a Kossuth- és Széchenyi-utcaán keresztül a vármegyeházaig, ahol a püspök a főispán lakosztályába vonult. Délután 1 órakor a főispán 22 terítékű ebédet adott. Ebéd után a püspök titkárája kíséretében látogatásokat tett a városban s azután visszatért a főispán-házigazda lakosztályába. A magas vendég tiszteletére a városunkban tartózkodó honvédeknek estefelé szerenádot szolgáltatott a főispán lakása előtt. *Firczak* Gyula püspök még az nap az esti vonattal vissza utazott székvárosába, Munkácsra.

— **Kinevezés.** A király *Aschembrier* József ungvári járásbírósi jegyzőt a homonnai kir. járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

— **A bíróság köréből.** A kassai kir. ítélőtábla elnöke *Kató* Sándor végzett joghallgatót a nagy-mihályi kir. járásbíróshoz joggyakornokká kinevezte. — Az igazságügyi miniszter *Podányi* Pál n.-mihályi kir. járásbírósi irnokot nyugdíjba helyezte.

— **Iparkamarai kültagok választása.** Az iparkamarai kültagok választása f. hó 22-én ejtetett meg, mely alkalommal megválasztottak az iparosok részéről: *Bánózy* Kálmán, *Hericz* Sándor, *Lénhardt* Imre, *Tóth* András. A kereskedők részéről: *Grünbaum* Simon, ifj. *Reichard* Mór.

— **Jótekonycélu előadás.** Hercegh Ferencnek a Vígsházban olyan fényes sikert aratott „Kéz kezét mos“ című, esütörtökre kitűzött vigjátéka részben jótekonycélu kerül színre dr. *Piskóty* Ferenc és dr. *Bajusz* Zoltán urak szíves közreműködésével. Dr. *Piskóty* Ferenc a II. és III. felvonás között vegyes dongó karral előad egy pár gyönyörű dalt, *Bajusz* Zoltán pedig az I. és II. felvonás között egy *Fregoli* paródiát mutat be, melyben gyorsan változik át chansonettéből *Svengálivá*, *Svengáliból* *Csulivá*, *Csuliból* pedig *Carmencitává*, mi közben énekel a *Lottiból*, *kuplézik* a *San-Toyból* s eltáncol egy tüzes *Bolerót* a *la Carmencitta*. A rendkívül érdekesnek ígérkező estére már jólőre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— A tűzoltók nyári tánemulatsága. A nyári mulatságok egyik legjobb mulatságát, a hagyományos tűzoltó-majálisot ez idén júniusban tartják meg tűzoltóink, még pedig ott, ahol csaknem minden évben elmosta az eső a tűzoltó-majálisokat — a „Torzsás”-on. Derék tűzoltóink ezzel is csak következetes akarnak maradni a rég-múlt jó idők hagyományaihoz. Azt tartják, hogy igaz mulatság a szabadban, a zöldben eshet meg, amellyel erősen reménykednek, hogy most az egyszer nem fognak megnyitni az ég esatornáit. A júniálisra szóló meghívókat hétfőn, május 25-én kezdik kibocsátani.

— Rejtélyes gyilkosság. Hernádkak, alsó vármegyéneki község lakosságát nagy izgalomban tartja egy rejtélyes gyilkosság. Folyó hó 20-án hajnalban az utcán halva találták Üveges Sándor ottani lakost. Mikor a hullát megvizsgálták, észrevették, hogy késszúrás érte. A község előjárósága az esetről azonnal értesítette a szeresesi kir. járásbírókat, ahol a szükséges intézkedéseket megtették.

— Jegyzőválasztás. Tallyán tegnap lett az első jegyzői állás választás utján betöltve. Pályázott 12 okleveles jegyző, akik közül általános szótöbbséggel Kula István tokaji aljegyzőt választották meg.

— A sátorlajaujhelyi tisztviselők fogyasztási és értékesítő szövetkezeténél már szépen folynak a befizetések, pedig a fizetés teljesítésére vonatkozó felszólításokat csak most bocsátotta ki az igazgatóság. A felhívások szövege a következő: „Tisztelt tagtárs ur! Alapszabályaink 12. §-a értelmében a jegyzett üzletrészek lehetőleg 4 havi részletben, tehát május, június, július és augusztus hónapokban fizetendők be. Miután szövetkezetünk működését csak akkor kezdheti meg, ha alaptőkéjének legalább nyolcz tizedrészre befolyt, kérjük a befizetéseket Rosznáky Gyula postafőnök ur irodájában vasárnap délután 3-5 óra közt a tagsági könyv átvétele, illetve abban eszközöndő nyugtázás mellett teljesíteni. — A 10 havi befizetési kedvezmény csak valóban reászoruló által, egyszerű bejelentésre, ugyanott vehető igénybe. Sátorlajaujhely, 1903. május 16. az igazgatóság elnöke: Pfeiffer Gyula s. k.

— A sárospataki akad. torna- és vivő-egylet holnap május 24-én, a tornacsarnok előtti téren táncmulatsággal egybekötött tornáinncpélyt rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Belépti díj: személyenkint 2 korona, családjegy 5 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyagtáz a rendezőség. Kedvezőtlen idő esetén a verseny a tornacsarnokban, a táncmulatság pedig a városházán tartatik meg.

— A „Bodrogközi nőegyesület” sorsjátéka. A Gróf Mailáth Józsefné vezetése alatt álló Bodrogközi jótékony nőegyesület, melynek kizárólagos célját a szegény nép jólété érdekében szükséges intézkedések létesítése képezi, alig 5 évi fenállása alatt 30000 koronát meghaladó összeget juttatott már Bodrogköz legszegényebb néposztályának. Ezen humánus feladata folytatódólag megvalósítására egy sorsjátékot rendez, melynek nyerelemény-tárgyait nemes szívű ajándékozók adták össze s azokat kizárólag a tenyésztésre legalkalmasabb magyar és nyugati fajbeli házi állatok u. m. lovak, tehének, üszök, borjúk, sertések közöttük fajbaromfiak, értékes gazdasági eszközök és háztartási felszerelések fogják képezni. E célból a nőegylet 30000 darab 20 filleres sorsjegyet bocsátott ki s a huzás június 1-én Perbenyiken lesz megtartva, hol a nyerelemény-tárgyak azonnal is átvehetők. A sorsjegyek árát az elnökség azért szabta oly alacsonyra, hogy a sorsjátékban a legkevésbé tehető ember is részt vehessen és így elérhesse azon másik kitűzött célját hogy a nyerelemény-tárgyak a föld népének kezébe kerüljen, annak vagyonát gyarapíthassák. A jótékony nőegylet a nyerelemény-tár-

gyakból kiállítás rendezett s pedig az állatok Perbenyiken Gróf Mailáth József uradalmában, a többi tárgyak: Kir.-Helmeccen a Tiszaszab. társ. helyiségében ingyen megtekinthetők. Sorsjegyek még mindig kaphatók: Kir.-Helmeccen a nőegylet titkárnál.

— Hivatásának áldozata. Dr. Pacauer Félix, szereseni magánorvosnak műtétet kellett végeznie egyik páciensén, aki a tulajdonukát képező szanatóriumban gyógykezelte magát. A műtét alatt viszketeginger keletkezett a felső ajkán gyógyulási stadiumban levő kis sebhelyen és tisztátalan kézzel önkénytelenül a jelzett sebhelyhez nyult. Másnap már a vérmelegzés tünetei mutatkoztak rajta. A fiatal orvos észrevévén a bajt, önmagán több vágást ejtett a mérgezés tovaerjedésének megakadályozása végett. Mindez azonban mit sem használt. A harmadnapra összehívott orvosi konzilium elrendelte, hogy azonnal a klinikára vitessék fel a beteg. Most fönn van Budapesten. Hozzá tartozói és nagyszámu barátai remélik fölgyógyulását.

— A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület elhalasztott évi rendes (tavaszi) közgyűlése f. évi június hó 6-án (szombaton) d. e. fél 11 órakor a vármegyei háza kistermében fog megtartani a következő tárgysorozattal: 1. Az egyesület múlt évi zárszámadásainak tárgyalása és felmentvény megadása. 2. A jövő évi költségelőrányszat tárgyalása s jóváhagyása. 3. Az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentés tárgyalása. 4. Az elnökség és egyesületi számvizsgálók által kidolgozott ügyviteli szabályok bemutatása s elfogadása. 5. Az igazgatóság által elfogadott, újabb módosított alapszabályok bemutatása s jóváhagyása. 6. Elgyérbb, a választmány által netalan felterjesztett ügyek.

— A Laborezba ugrott. Friedman Farkas sármogyi lakos e hó 18-án N. Mihályban a Laborezba ugrott, ahonnan azonban idejekorán kifogták. Miután a szeresétlen emberen az elmebetegség jelenségei mutatkoznak, a szolgabírói hivatal elmeorvogyintezetbe leendő elhelyezést rendelte el.

— Bodrogközi tanítók majálisa. A perbenyiki „Nyesés”-ben f. hó 21-én tartotta a „Bodrogközi általános tanítói kör” a „Zempléni vármegyei tanítók Háza” javára első táncmulatságát. Megjelent azon a Bodrogköz előkelősége, intelligenciája igen szép számban, és pedig gróf Mailáth József és neje szül. Széchenyi Mária, mint védnökök; ott láttuk dr. Farkas Róbertet, Heffler Konrádot, Révy Géza műszaki tanácsost nejevel és Ölbey Jánost; továbbá Hodossy Bélát, a várm. tanítóegyesület elnökét, Dóbe Bertalan szolgabíró, dr. Frieder Zsigmond járásorvost, Diószeghy Pált, Szakrajda Jánost, Voronyák Lajost, s még sokakat, akiknek neveit nem sikerült följegyezni, ott volt a bodrogközi tanítók közül a régi gárdá. A mulatságnak gyönyörű idő kedvezett s már esteli 7 óráig is igen szép nagyszámu vendégsereg gyűlt össze a gyönyörűen felszított táncteremben. A talp alá valót Balog Janesi k.-helmecci zenekara pompásan huzta. Oly díszes közönség gyűlt össze, hogy igazán gyönyörködhettünk: mily nagy az érdeklődés a tanügyi munkások iránt. És ezt az eredményt tisztán annak köszönhetjük, hogy gróf Mailáth József s hitvese a grófné a bodrogközi néppel együtt azok nevelői ügyét is melegen karolták fel s ez áldásos működésüket mióta a tanítás éri, munkája könnyebbült és tudván, hogy figyelem van rá: bizalommal tekint a jövőbe. Isten éltesse a grófi párt! — A mulatság igen szépen jövedelmezett az építendő tanítói árvaházra. —cz—ly.

— Nyilvános számadás. A Zempléni vármegyei Általános Tanító Egyesület Bodrogközi Köre által a perbenyiki „Nyesés”-ben f. é. május 21-én a Zempléni vármegyei Tanítók Háza javára rendezett tavaszi táncmulatság al-

kalmával felülfizettek: gróf Mailáth József 50 koronát. — Dr. Farkas Róbert, Heffler Konrád 8-8 K., Diószeghy Pál 6 K. — Révy Géza Viktor, Ölbey János 5-5 K. — Lipták István 3 K. — Hodossy Béla, Antalóczy Kornél, Hankus Gábor, Ármágyi József, Tomcsányi Kálmán, Karl József 2-2 K. Bagossy Sámuel, Maricz Endre, Csoltko Lajos, Molnár József, Szakrajda János, Tóth Emma, Szabó Endre, Dr. Szegő, Szentimrey M., Eiszelt Vince, Szilágyi Bertalan, Oláh Ignác, Báthy Gedeon, Tudkovics, Palsák Géza, 1-1 K-át. — Az összbevétel 363 korona volt; tiszta jövedelem a Zempléni megyei Tanítók Háza javára 170 K. 05 fillért tesz ki. Maricz Endre mint pénztárnok.

— Jégeső. Bekecs község határát folyó hó 16-án nagy jégeső verte el. Különösen a dohány-termesben okozott nagyobb károkat.

— Színelőadás Nagymihályon. A nagymihályi áll. elemi iskola tanítótestülete f. évi május hó 24-én a szegény gyermekek felruházása és saját „Segély-egyesület”-ének gyarapítására gyermek színelőadást rendez. Színe kerül: I. Egereincogás című gyermektréfa 1 felvonásban. II. Karének. Vezető: Klain Sándor tanító. III. Magyar Solo. Tánccoljók: Fröchl Margitka és Hozspodár Ilonka. IV. A haza. Színmű 4 felvonásban. Helyárak: Az első 5 sorban és oldal-székek 1 K 60 fillér, a többi 1 K. 20 fillér, állóhely 80 fillér, gyermekhely 40 fillér. Kezdeté pontban 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— Amerikában elpusztult földiek. Északamerikának Braddock városában Carnegie Edgár amerikai milliomos acélgyárában f. é. március havában nagy szerencsétlenség történt, egy olvasztó-kemence szétrobbant és sok embert sebesített meg halálosan, többen pedig meg is haltak. Vármegyénkből Kunda Mihály falkusi, Kmetz János toronyai illetőségű és egy ismeretlen zempléni illetőségű Mikasirovics lelték halálukat a szerencsétlenség alkalmával.

— A kath. olvasókör tánemulatságának rendező-bizottsága ez uton hozza a közönség tudomására, hogy a folyó évi június hó 1-én megtartandó nyári táncmulatság nem este 8 órakor, mint a meghívókon jelezve van, hanem délután 6 órakor kezdődik.

— Dunky fivérek es. és kir. udv. fényképészek, kiknek Kolozsvárt és Miskolczon elsőrendű műtermek vannak, helyben a „Zemplén” nyomda udvarán épült csinos terme legközelebb meg fog nyitni. Ugy a megnyitás, valamint a felvételi napok lapunkban mindig közölve lesznek.

— A bodrogközi ifjuság táncmulatsága. A sárospataki főiskolában tanuló bodrogközi ifjuság f. évi június hó 3-án, szerdán a perbenyiki „Nyesés”-ben nyári táncmulatságot tart. Kezdeté d. n. 4 órakor. Belépti díj: személyjegy 2 korona, családjegy 5 kor. A tiszta jövedelem a jótékony nőegylet által felállítandó nyári gyermekmenhely javára fog fordíttatni. A bodrogközi ifjuság e táncmulatsága iránt széles körben mutatkozik érdeklődés.

— Mai számunk tárcá rovatából „Pistike kópéságai” című tárcájának folytatását actualis közleményeink a jövő számra szorították.

— Csodálatos azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Néhány nap után eltűnt az arcbőről szepilót, pattanást és egyéb bőrbajt, kisimítja a ráncokat és redőket, az arcbőrt üdév, finommá varázsolja. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is mint Angolországban az összes szépitőszereket kiszorítja. 1 üveg ára 2 korona, hozzávaló valódi angol ugorkaszappan 1 korona és poudér 1 K. 20 f. és 2 korona. Postán küldi Balassa K. gyógyszerész Tárcá. Kapható minden gyógyszerészertárban. III.

— Mi a hölgyek díszje? Szép tiszta, üde arcbőr! Ez biztosan elérhető a Földes-féle Margit-crème által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített Margit-crème az összes szépitőszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdit, fiatalít és szépit. Szepilót, kiütéseket, foltokat, ráncokat és egyéb bőrbajt eltávolít. Ára 1 korona. — Kapható a készítőnél és minden gyógyszerészertárban. Utánzatoktól óvakodjunk. II.

SZÍNHÁZ.

A föld.

— május 22.

Kemechey Jenő és Malonyay Dezső három felvonásos színműve f. hó 21-én került színe a városi színházban. Fokozott örömmel ragadjuk meg a tollat, hogy ez érdekes premier estről beszámoljunk olvasóinknak.

Kétszeres érdekel birt reánk nézve ez a színházi est, hiszen Kemechey Jenő zempléni ember és az a légkör — ahol darabjanak alakjai élnek, mozognak és cselekesznek — Zemplén, szűkebben a Bodrogköz jellegzetes, sajátos levegője. A darabnak alakjai e föld típusai; minden szavuk mintha ismerős lenne nekünk, mintha ezeket az alakokat már láttuk volna valahol...

Nem lehet célunk, hogy Kemechey Jenő és Malonyay Dezső e darabjának kiválóságaira figyelmeztessük azt a közönséget, amely zempléni lévén: leginkább van hivatva a darab intencióit, alap gondolatát megérteni. Eppen úgy felesleges volna a darabról kritikát mondani, mikor még mindenkinek emlékezetében él a fővárosi sajtó bírálóinak véleménye... Felesleges volna annál is inkább, mert a darabról írott recenziókat, bírálatokat s a budapesti előadásokról szóló referádákat, a szerző egyéniségénél és a darab zempléni vonatkozásánál fogva ugyis minden zempléni fokozottabb érdekléssel olvasta.

Azonban alig hisszük, hogy lenne — körünkön kívül esve — más, aki Kemechey darabjának intencióit úgy átérzné és átértené, mint éppen mi, kiket e darabhoz nemcsak a helyi vonatkozások nagy száma, nemcsak Kemechey Jenő egyénisége, de a darab típusainak, alakjainak ismert volta csatol.

Nem lehattunk azon helyzetben, hogy Kemechey Jenő és Malonyay Dezső eme darabjáról mi mondhasunk először bírálatot azon a jogcímen, hogy e tárgyánál fogva is erősen zempléni vonatkozásu darab boncolgatására a viszonyok és körülményekkel ismerős zempléni közönség lehet a legilletékesebb.

Mert, — minek tagadnók — a fővárosi közönségre nem gyakorolhattott közvetlen hatást a darab, ismétlem: nem gyakorolhatott, hisz ez a világ — a mi világunk: ott olyan ismeretlen, annyira idegen.

Lehet, sőt valószínű, hogy a Vékey Gida szobájában megjelenő három parasztot csupán a darab meséjének gyorsabb lebonyolítására szolgáló közegeknek fogták fel ott, mig mi itt az odavetett szavakból igaz és fájdalmas történetet, egész mesét olvashatunk ki, mely meghat igaz voltával — tudva azt — hogy ez nem annak a három mellékszeménynek, de egy vidék egykor tiszta, érintetlen lelkű lakossága megméltelyezett gondolkozásmódjának, hovatovább ingathatlan hitvallásának megrajzolása.

Csupán példaként hoztam fel ezt az egy esetet — bár van ilyen a darabban sok — annak illusztrálására, hogy mennyivel közvetlenebb hatása itt az igénytelennek látszó epizódoknak is. Itt rögtön megértjük, egyenesen szívbe csap, mig ott gondolkoznak rajta, ha ugyan szakítanak rája időt. A „Föld” előadása zajos premier est volt s a jelen volt szerző

felé fordult rokonszenv és szívvelyes ováció méltó elismerése a szerzők kvalitásainak.

A darab előadása nagy buzgalmat és igyekezetet árult el, azonban itt-ott észrevehetőek voltak az új betanulás elmaradhatlan hátrányai: a kevésbé betanult szerepek s a jelenések lekésése. Ellenére azonban ennek az előadás elég harmonikus volt. — *Komjáthy* mint mindig, úgy ma is *Komjáthy* maradt, — ragaszkodva az ő természetességéhez és alakító képességéhez. Vékey Barnabás huszár-őbester szerepét játszotta egy huszár-őbester katonás kedvének legtermészetesebb humorával. — Hozzá illő partner volt *Vágó Béla*, marosvásári Marossi (Morgenstein) Mózes „zempléni” földes ur, ki úgy nagyzásával, mint beszédzsánerével legáltalában hűséggel utánozta megynék egyik földes urát, örökös jókedvben tartva a neki különben is hálás publikumot; született Morgenstein volt ő. — *Markovics Margit* soha, vagy csak nagyon ritkán maradhat ki tollunk alól, de meg is érdemli, nehéz szerepét nagyon ügyesen oldotta meg. — *Odry Árpád* nagyon becsületes ügyvéd volt ugyan, de talán nem egészen olyan volt mint máskor, kis lankadságot, bágyadságot vettünk észre alakításán. Itt kell dicséretet mondanunk *Bartha* (Dobos Kovács) alakításáért, melynek közvetlensége, eredetisége a többi szereplők alakítása felett is kivált, majdnem uralta azokat.

Végeredményében a „Föld” itteni jelentős sikere és rokonszenves fogadtatása kétségtelen.

** „Cyrano de Bergerac.” Cyrano szépsége, megható romantikája f. hó 21-én újra megbüvölte, újra felemelte, a chaotikus angol és francia librettok silányságaiban, a vaudvillek izetlen pikantériáiban kimerült közönség lelkületét. Újra bebizonyult, hogy a materialisták, az Ibsenisták visszataszító realismusa felett hatalmas szárnyalással emelkedik ki a drámai motívumok alapjához, a tiszta, érintetlen érzésekhez, a jellemek nemességéhez való vonzódás s annak érvényre juttatása, kidomborítása. Nincs az a tánc-zene, nincs az a libretto, mely versenyezhetne hatás dolgában azzal a mély, szívet megkapó romantikával, ami Cyrano alap gondolatában, raphodikus dikióiban, Rostand ragyogó phantáziája révén-e darabba bele van öntve. Mint áradó folyó, mely utjában nem tűr gátakat, úgy sodorja, viszi magával a nézőt a darab lüktető poezisa, szépsége; még azokat is, kiket már-már megmetyélezett a verismus és a vastag frivolitással telt darabok szédítő evolúciója. — A címszerepet, Cyrano de Bergerac sokoldalú, nehéz szerepét, *Komjáthy* János játszotta meg. *Komjáthy* Cyrano szerepében nem volt eddig alkalom látni. A darab itteni, tavalyi premierjén nem voltam jelen, de hallottam, olvastam arról a colossalis hatásról, amit Cyrano alakításával elért. És ime, most hogy látam: előttem állt *Komjáthy* alakításában Cyrano, a Rostand *Cyrano*; az a Cyrano, akit Rostand Edmond úgy rajzolt meg, ahogy lelkében megálmodott. Utólrhetetlenül nagyra tünik fel nekem *Komjáthy* alakítása, az ő játéka e szerepben már nem játék, de a Rostand életre kelt, megvalósult költeménye. Ő testet ad annak a *Cyranonak*, mit írja ihletett lelke szárnyalása közben — a papírra vetett, megalkotott. Mindenütt nagy volt s keresni kell, hol volt nagyobb. De nem tudok ráakadni. Ily kifogástalan átérzése az író intencióinak, a színész alakításának ilyfokú egybeolvadása az író alkotásának legelrejtettebb árnyalataival: ez már túllépi a művészetet is, ez már az író ihletének újraéledése a színész ihletében. — *Somló Margit* Roxán alakításáról nagyon sok jót nem lehet mondanom. A közepesen felül nem állott. Lehet ugyan, hogy a nem ismert környezet és újszerűség indisponálta, mert néhol elárulta szépségi rutinját. — *Odry* *Christián* ala-

kitása nagy szinpadai technikáról tanuskodott. — *Vágó* *Raguenauja* és *Bartha* *Guiche* grófja illeszkedett szépen a kitünő előadás ensembléjéhez.

** „Boccaccio.” Folyó hó 22-én *Souppé* *Ferencz* nagyarányu, colossalis, zenéjü operetteje került színre címszerűbben *Aradi* *Arankával*. *Boccaccio* szerepében *Aradi* *Aranka* újra megfelelt a kívánalmaknak és nagy nivóju zenezámainak mindegyikén győzedelmeskedett behizelő hangja. *Lambertuccio* szerepében *Nagy* *Gyula* kacagattatta a közönséget s ügyes coupleit sokszor kellett megismételnie. *Bárdos* *Irma*, *Dulich* *Mariska*, *Palásthy*, *Nógrádi*, *Makray* emelkedtek ki az ensembléből. *Makrayné* *Aranka* nehéz énekszámait kifogástalanul énekelte el. A kar szintén értékelendő munkát végzett tekintettel a majdnem opera nivón álló operett complicit énekszámaira s valósággal zúgó finaléira. — *th.*

** Szereposztások. — *San-Toy*, *Sidney* *Jánosnak*, a „Gésák” és „Görög rabszolga” szerzőjének ez a bájos zenéjü operetteje *hétfőn* kerül színre a következő szereposztásban: A császár — *Nagy* *Gyula*; Jen-Ho mandarin — *Palásthy*; *San-Toy* — *Komlósi* *Emma*; *Poppie* — *Bárdos* *Irma*; *Dudley* — *Aradi* *Aranka*; *Bobbié* — *Székely*; *Csuli* — *Makray*; *Tukker* — *Cseőregh*; *Wun-Lung* — *Gerő* *Ida*; *Fu* *Hod* — *Nógrádi*; *Sir* *Preston* — *Serfőzy* *Gy*; *Sing-Hi* — *Kiss* *Pál*. — „Kéz kezét mos.” *Herczeg* *Ferencz*nek a *Vigszínházban* legutóbb nagy sikert aratott kitünő vigjátékát, a „Kéz kezét mos” címűt, kedden mutatja be a színház. A darab szereposztása a következő: *Zentay*, *udvari tanácsos* — *Bartha*; *Mariette* — *Várady* *Jolán*; *Zentay* *Anna* — *Takács* *Mariska*; *Berkenyey* — *Odry*; *Tatár* — *Vágó*; *Sólyom* — *Czobor*; *Borhidy* — *Palásthy*; *Kaboczy* — *Nógrádi*; *Faragó* — *Makray*; *Eberle* *baró* — *Boár*; *Klotild* — *Breznay* *Anna*; *Szergiusz* — *Serfőzy*; *Lőrincz* — *Nagy* *Gyula*; *József* — *Szabó* *Sándor*; *Béni* — *Székely*; *Kemény* — *Cseőregh* *Jenő*;

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság” május 17-iki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Az Akadémia új rendes tagjai” (*Baksay* *Sándor*, *Körösy* *József*, *Nagy* *Ferencz* és *Lenhossek* *Mihály* arcképpel.) — „Poéta-sors.” *Költevény* *Farkas* *Imrétől*. — *Regény-tár*: „Az a bizonyos *Mikós*.” *Elbeszélés*. *Irta* *Mikszath* *Kálmán*. — „Amerikai utam.” *Humoreszk*. *Irta* *Rákosi* *Viktor*. — „Vizen és szárazon.” *Stockton* *R. F.* *elbeszélése*. *Augolból* fordította *Zigány* *Árpád* (képpel.) — „*Akhilleion*” (képekkel a korfui kastélyról.) *Hegedűs* *Sándornétől*. — „Az angol király *Rómában* és *Párisban*” (képekkel *VII. Edward* király római és párisi látogatásáról.) — „Az ifjuság *Rakóczi-ünnepe*” (képpel.) — „*Világjáró iskola*” (képpel: A „*Young-Amerika*” amerikai iskola-hajó) *Gonda* *Bélatól*. — „A *Nemzeti-Szalón* tárlatából” (képekkel *Hegedűs* *László*, *Major* *Jenő* és *Olgay* *Viktor* rajzai után.) — „A *Dunai ünnepe*” (gróf *Szapáry* *Pál* arcképpel s képekkel *Hary* *Gyula* és *Goró* *Lajos* rajzai és fényképek után.) — „A magyar tudományos *adadémia* közgyűlése.” — *Irodalom és művészet*, *Közintézetek* és *Egyletek*, *Sakkjáték*, *Képtalány*. *Egyveleg* stb. stb. *rendes* *heti* *rovatok*. A „*Vasárnapi Ujság*” előfizetési ára negyedévre négy kor., „*Politikai Ujdonságok*”-kal és „*Világ-kroniká*”-val együtt hat korona. *Megrendelhető* a *Franklin-Társulat* kiadóhivatalában. (*Budapest*, *IV.*, *ker.* *Egyetem-utca* 4. sz.) *Ugyanitt* *megrendelhető* a „*Képes Néplap*” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Az „*Olcso Könyvtár*” legutolsó füzetei ismét tanúságot tesznek arról a gondról, melylyel *Gyulai* *Pál*, a szerkesztő, változatossá igyekszik tenni

ennek a gyűjteményes vállalatnak a tartalmát. — *Ossian* *énekeit* (1275/80. szám) az eredeti gael mértékben fordította le *Fabián* *Gábor* s a versek elé *Heinrich* *Gusztáv* terjedelmes bevezetést irt. Ez a becses tanulmány lelkiismeretes, kritikai összefoglalása mind annak, amit a „*Kelta bárd*” énekeiről irtak 1760 óta, a mikor a skót *Macpherson* *Jakab* először kiadta *Finghal* király vak fiának a dalait. — A következő kettős számban (1281/82.) *Sophokles* „*Philoktetes*”-ét közli *Gyulai* a *Csiky* *Gergely* fordításában: s ez a két név egymás mellett folment bennünket a kis füzet becsének az emlegetésétől. *Mert* *Csiky*, aki maga is kitünő verselő és jeles drámaíró volt, igazán klasszikus művészetrel fordította le a tragédia atyjának ezt a remek alkotását. — *Közel* *félszáz* *esztendő* *Gyulai* *Pal* novellája, a „*Glück-Szerencse*” úr, mely 1856-ban jelent meg először (most 1283/84. szám), de ma is ép oly úde és kedves, mint ötven esztendő előtt volt. — *Regőczy* *Exner* *Győző* költői elbeszélése, a „*Réka Gyász*” (1285/86. szám) a *Nádasdy*-díjat nyerte az *Akadémia* 1901. évi pályázatán. *Ügyes* *verselőnek* *érdemes* *munkája*, mely a *Ravennai* *csata* néven ismert mondat dolgozza föl költői elbeszélésnek, de sok tekintetben eredeti fölfogással és nagy költői önállósággal. — *Egész* *kis* *kötet* *tesz* a „*XII* *Károly* *története*”, melyet *Voltaire* irt és *Pruzsinszky* *Pál* fordított magyarra (1287/93. szám). *Voltaire* négy évig dolgozott a svéd király viszonagságokkal teljes életének történetén és se időt, se fáradságot nem kímélt, csakhogy lehetőleg hű és tiszta képét adhassa a nagyfontosságú mozgalmaknak. A magyar fordításról csak azt jegyezzük meg, hogy minden tekintetben méltó a francia eredetihez, melynek klasszikus szépségei és tömör méltóságos nyelve magyarul is a legteljesebb mértékben érvényesülnek. — Az „*Olcso Könyvtár*” a *Franklin-Társulat*, adja ki; egy-egy szám ára 20 fillér.

A nap lovagja, regény, írta *Bródy* *Sándor*. A hírlapiró mint regényhős: ez *Bródy* *legújabb* *alkotásának* a témája. *Ki* *ismeri* *jobban* a *hírlapírás* minden evolúcióját nálánál, aki kora fiatalsága óta benne van a napisajtó forgatagában és éles szemmel megfigyeli annak szereplőit. A nagy emberismeret egy kicsit keserűvé teszi *Bródyt*, de enyhíti peszimizta világnézetét a művészi fölfogás és a szeretet. Főleg pedig az a hatalmas erő, a melylyel mesét tud szőni és érdekessé teszi a szereplőit. — A nap lovagja *Bródy* *Sándor* *legjobb* *alkotásai* *közül* *való* *és* *benne* *feltehető* *minden* *jó*, *kiváló* *tulajdonsága*. A diszesen kiállított regény megjelent *Singer* és *Wolfner* kiadásában,

NYILT TÉR.*)

Mig a legutóbbi időnkig egyetlen víz sem volt egészen biztosan adagolható a vérköpésben, szívbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

„MARGIT”
gyógyforrás
Margittelep, Bereg megye

vize ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a *hűgyszervek* *betegségeiben* a *legjobb* *víz*, hanem a *legkitünőbb* *horvitz* s *enyhén* *sós* *ize* *miatt* *mindenki*, a *meg* *a* *legkisebb* *gyermek* *is* a *legszívsebben* *veszik* *magukhoz* *a* *gyomor* *és* *légcső* *hurutos* *megbetegedésénél*.

Országos főraktár:

Édeskuty S. Budapesten,

csász. és kir. udvari szállító.

Ásványvíz nagykereskedő.

Kapható mindenütt.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

K. Legenye. Köszönjük, helyet kapott a mai számban.

H. B. M.-Laborcz. Igen *Odry* *Lehelnek* a fia.

K. P. B. Zsádry. Köszönjük. Felhasználtuk.

Nem közölhető: *Somodi* *ur* *turpissága*.

Kiadótulajdonos *Éhler* *Gyula*.

Hirdetések.

Gróf *Schönborn* *Buchheim* *Ervin* *bereg* *m.* *uradalmából*.

Szolyvai gyógyforrás.

Dr. KÉTLI, *Dr. BÓKAI*, *Dr. WIDERHOFFER* tanár urak és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitünő sikerrel ajánlatik: *köszvény*, *hólyag* s *vizeleti* *szervek* *bajainál*; *czukorbetegség*, *hugyhomok*, *epekő*; a *torok* és *tüdőszervek* *bántalmainál* *étvágytalanság* *és* *gyomormegbetegedéseknél*.

Kitünő ízű ital, igen üdítő víz.

Gyomorbajok ellen specificum

A *Luhi Erzsébet* *gyógyforrás*. A *gyomor* *rendetlen* *működésénél*, *gyomorsav* *túl* *ságos* *képződésénél*, *gyomorégés*, *bőfőgés*, a *gyomor* *elnyalkasodása*, a *gyomor* *és* *bél* *krónikus* *hurutja* *alkalmával* *kitünően* *bevalik*; a *torok*, *gége* *és* *hörgök* *idült* *hurutos* *állapota* *bá* *sikerrel* *alkalmaztatik*.

Elsőrangú üdítő és asztali ital.

Polenai gyógyforrás.

Elsőrendű *diétetikus* *víz*; *legüdítőbb* *asztali* *víz*, *borral* *vegyítve* *kitünő*, *tejjel* *vegyítve* a *legjobb* *nyálkaoldó* *szer*. — *Kaphatók* *minden* *fűszerüzletben*, *vendéglőben* s *az* *uradalmi* *ásványvíz* *bérlősegnél* *Szolyván*. (*Bereg* *megye*).

Tk. 1092/903. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A *tokaji* *kir.* *járásbíró* *ság*, *mint* *telek* *hivatali* *hatóság* *közhírré* *teszi*, *hogy* a *tolcsai* *takarek-pénztár* *és* *társai* *végrehajtóknak* *Sztankay* *Béla* *és* *neje* *Paraszka* *Mária* *végrehajtást* *szenvedő* *elleni* *2400* *korona* *tökekövetelés* *és* *járléka* *iránti* *végrehajtási* *ügyében* a *saujhelyi* *kir.* *törvényszék* (a *tokaji* *kir.* *járásbíró* *ság*) *területén* *levő* *B.-Olaszi* *község* *határában* *fekvő* a *b.-olaszi* *483.* *sz.* *tj* *kvben* *Sztankay* *Béla* *és* *neje* *Paraszka* *Mária* *nevé* *álló* *113* *h. sz.* *ház*, *udvar* *és* *kertre* *3284* *koronában* *ezennel* *megállapított* *kikiáltási* *árban* *az* *árverést* *elrendelte* *és* *hogy* a *fentebb* *megjelölt* *ingatlanok* *az* *1903.* *évi* *junius* *hó* *25-ik* *napjának* *d. e.* *10* *óra* *kor* *B.-Olaszi* *község* *házánál* *megtartandó* *nyilvános* *árverésen* *a* *megállapított* *kikiáltási* *áron* *alól* *is* *el* *fog* *adani*.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát vagyis 3284 korona 40 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX-ik t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíró ság mint telekvi hatóságnál 1903. évi április hó 14-én.

Plathy, kir. jbró.

Salgó-Tarjáni kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. szám.

Szénosztályozás:

Gőzcseplőgép-, gőzeke- és szobafűtésre:
Darabos (tömör) szén és koczkaszén.

Továbbá:	
Diószén	} gyári kazánfűtésre.
Durvaszén	
Aknaszén	
Rostált aknaszén	
Aprószén	
Kovácsszén	} körkemence fűtésre. kovácsolási célokra.

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz. a. intézendők.

Jutányos árak és pontos, gyors szállítás!

A társulat széntermelése évenként:

Salgó-Tarjáni bányákban	10 millió
Petrozsényi bányákban	6 millió

A vezetése alatt álló Esztergom—Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság termelése évenként:

Dorogh—Annayölygi bányákban	2.4 millió
Szászvári bányákban	0.6 millió
Össztermelés	19 millió

métermáza

Meghívó.

A gálszécsi takaré- és hitelpénztár által

f. évi június hó 8-án délután 4 órakor

AZ INTÉZET HELYSÉGEIBEN TARTANDÓ

rendkívüli közgyűlésre

a részvényes urak tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgya:

A homonnai fiók felállítása folytán módosított, illetve kiegészített alapszabályok tervezetének megbirálása és elfogadása.

Gálszecs, 1903. május hó 20-án.

Az igazgatóság.

Rakovszky Sándor

férfi és női ruha vegyítisztító, selyem-szővet gyapju-ruhafestő és guvlirozó intézete.

S.-A.-Ujhely, a vármegyeház háta mögötti Beresényi-u. 45. sz.

Férfi és a női ruhák, tisztí egyenruhák, tavaszi és őszi felöltők, gyermek-ruhák, szallagok, esipkéek, nyakkedők, szarvasbőr nadrág stb. elő nem sorolt tárgyak tisztításra elvállaltatnak. Minden megunt színű, vagy színehagyott női és férfi ruhák, a tárgy minőségéhez képest minden divatos színben festetnek.

Ajánlom továbbá

Guvlirozó-gépeimet

a n. é. hölgyközönségnek szives figyelmébe. — Guvlirozni elvállalok: selyem, krep, batiszt, ternó, mol, muszlin, dűszuárt, gázt, iluzient, dűschest, selyem-esipkéket, klotokat, u. m. egész női ruha aljakra, gyermek ruhákra, köpenyegre, schlafrokra, zsipon aljakra, diszkó-tényeket, betéteket és diszeket a legszolidabb árak mellett.

Guvlirozások kívánatra azonnal elkészítetnek.

Férfi- és női ruhák kívánatra a legrövidebb idő alatt olesó áron tisztítatnak.

Férfi ruhák vasalása azonnal elkészítetnek.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevetelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jó hírnevű vendég-lőmben kitünő asztali bor 34 krtól 40 krig. továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt, 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona t.

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.
1 fegy ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő-és utóerősítő, ficszomoknál, inak merevségénél stb., az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a lenti védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarország valamennyi gyógyszerüzében és gyógyszerkereskedésében. Főraktár: Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

Első zemplén-megyei honi bútor-esernők
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat

vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és az emeleten nyolcz teremben lévő

BUTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét

helyszüke miatt

tetemesen leszállított olcsó

bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Katalogusok ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal készíttünk szolgálatunk.

GYÁRTMÁNYOK: Kévektőgép „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila“ kévektőfonal gyártmányai. Evi gyártmány 362,000 gép.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (száját házában)

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek méssben fölölködők, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilonkint 16 krtól fölfelé szállítatnak és a mi a festék szintisztaságát illeti, azonos az oiajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén utastás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

200 korona jutalek utánzások kimutatásáért.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

közegészségileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvénytörési mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ. Ez: 1. Utólrhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek, minden köros állapotokban, enybiti a hurutot, megszünteti a köpetet, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyit a legrégibb bajokból is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a váltólázot. 4. Meglepen gyógyítja a máj, a gyomor s a bélbetegségeket, különösen a gyomor, szélgörcsöt. 5. Szeliden mozditja elő a székélést s a vértisztulást, megtisztítja a veséket, megszabadit a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájáskor, üres fogaknál és száprothadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffögést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, u és régi forradásokra, orbáncz, kiütés, varak, megfagyott s megégett tagokra, ruh ellen, megszünteti a felfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülfájdalmat stb. **Vigyázzunk tehát a zöld védjegyre amely itt fent látható.** Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postállomásra 12 kicsi vagy 6 dupla üveget **4 koronáért**. Bosznia és Herzegovinába **4 kor. 60 fillér** Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett

Miért szenved ön? Holott biztos reményt nyújtanak önnek a legavultabb seb gyógyítására is és csaknem mindig a legfájdalmasabb és veszedelmes műtétet, sőt amputációt is kikerülheti a

Thierry A. gyógyszerész valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólrhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs alkalmaznak: a betegyas nők fájós mellére, a tej lefolyás szorulásánál, a mellkeményedésénél, az orbáncznál s mindenféle régi bajnál, tátongó lábsebeknél, a sósuszónál, dagadt lábaknál sőt a csontszúnál is; továbbá vágott-, szurási-, lő- és zúzott sebeknél; idegen testeknek, mint üveg és faszálka, homok, serét, tövis stb. kihuzására. minden kelés, kinövés, pokolvar és uj képződéseknél, sőt még a ráknál; az uj- és körömméregnél, hólyagoknál, sebesült lábaknál, mindenféle égésbenél, megfagyott tagoknál, a hosszú fekvés által feltört bőrnél, nyakdagadatoknál, vérkelekésnél és fülfolysoknál stb. — Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében 2 tégely csomagolással, beleértve a postai csomagolás díját **3 kor. 50 fillér**. — Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Mindenki óvakodjék a hatáskülső hamisításoktól és jó arra ügyelni, hogy ha a tégelybe be van-e égetve a „Thierry Adolf Limite angyalgyógyszerének Pregrada” védjegye.

E két gyógyszerében föllumulatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régebb lesz, annál értékesebb és hathatósabb és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az ovos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosra ajánlt hasonlókat e hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható amellet teljesen ártatlan világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kell lenni. A hol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Órangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapest: Török J. gyógyszerész. Zágrában: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

EPILEPSIA,

ki göresök, álmatlanság vagy más isdege bajokban szenved, forduljon egész bizalommal a Schwanen gyógyszerertárhoz Frankfurt a M. honnan teljesen díjmentesen kap egy füzetet.

Mindenféle bel- és külföldi, friss töltésű ásvány- és gyógyvizek, valamint forrás termékek kaphatók:

HAZAI H.

ásványvíz kereskedésében (kis piac)

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztéses kölcsönőket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Sátoralja-Ujhely nyomtatott a „Zemplén” könyvnyomtató intézetében.

Schicht-szappan

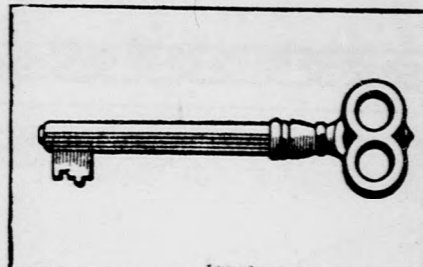
VÉDJEJY:

„SZARVAS”

„KULCS”

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan. — Minden ártalmas kevértől mentes.

Mindenütt kapható.

A bevásárlásnál kiváltképen ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és fenti védjegy valamelyikével birjon.

Értesítés.

A s.-a.-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

t. cz. részvényesei

értesítettnek, hogy az uj szelvényivek a részvények bemutatása mellett a hivatalos órák alatt f. hó 18-tól kezdve az intézet helyiségében átvehetők.

A szőlő OIDIUM

betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fill.; 10 és 5 kilogrammos zsákokban, valamint 2 kilogrammos dobozokban á kilogrammonkint 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja.

== A szőlő érését siettetí, a termés minőségét javítja!! ==

Ott a hol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt, s így a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető: Fogyaszt. és érték. szövetkezet Sárospatakon, — Almer Lajos és Károlynál Nagy-Bányán, — Klein Emilnél Tarczalon.